

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 22. Accede sinè rancore, pacificus, &c. Motiva ex Veteri. Novo. Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Quando venies ad me? Pf. 100. 2. Talem hic admirabilis vir puritatem habuit, ut cum fiducia ad DEUM clamaret, *quando venies ad me?* Videlicet regales aulas instructas tibi preparavi; tuum adventum Domine exopto, tuamque praesentiam desidero. B. Theodoretus hic.

Comede in letisia panem tuum, & bibe cum gaudio vinum tuum. Ecclæ. 9. 7. id est, fume Eucharistiam cum gaudio; quod ex munda conscientia profluit. de Ponte in Cant. 1. Exh. 15. §. 6.

Ex Novo.

Panem nostrum supersubstantialem &c. Math. 6. 11. Hanc petitionem de Eucharistia intelligunt Tertull. Basilius, August. Ambr. Cyprian. Chrysof. Teste S. Hieronymo in ep. ad Tit. 2. à multis in Græco legitur: *panem præcipuum, eximium, electum.*

Cum turba irruerent in eum. Luc. 5. 1. Quod rarum, charum, Cur Christus in V. Sacramento se nobis tam involutum, & tectum, sub speciebus panis, & vini, exhibet? Algerus l. 2. de Sac. c. 5. ideo Christus noluit apparere, ut sit desiderabilior. S. Paschasius c. 12. de Sacramento: aviditibus requiritur, quod latet; & pretiosus est, quod cum fide quaeritur. S. Basilius: rosarum amatoribus natura minutas illas spinas, quasi quædam amatoria illectamenta, isti flori adfixit; ut stimulis illis ægrè contactum admittentibus ad majus desiderium colligentes provocet. Didacus Niss. D. 4. Pent.

Secessit seorsum in locum desertum. Luc. 9. 10. 11. quod cum cognovissent turba, secusa sunt illum. Cur non potius in urbe commorantibus illud convivium fecit? S. Ambrosius in Apolog. David c. 7. gratiæ coelestis impartitur alimentum non otiosis; non in civitate, quasi in Synagoga, vel seculari dignitate, residentibus; sed inter deserta quaerentibus Christum: qui enim non fastidiunt, ipsi excipiuntur à Christo. Mendoza in 1. Reg. 3.

Ego sum panis vitae. Jo. 6. 48. Decies vitam vocat Eucharistiam, ut gratus de sacra coena sermo fluat. S. Chrysof. hom. 46 in Jo. vitæ ubique meminit; nam ejus trahimur cupiditate. Velloso in Judith. 2. v. 2.

Lac concupiscite. 1. Petri 2. 2. Quodnam lac? (Per lac verbale) sic enim vertit Clemens Alex. 1. pædag. c. 6. (accipit Verbum incarnatum.) Per hoc lac aliqui accipiunt Eucharistiam. Cornelius hic.

Ex Patribus.

Non videtis, quantâ infantes animi alacritate mamillas arripiunt? quâ pressione papillis insigunt labia? non minore cupiditate nos quoque ad hanc mensam, & ad hujus calicis spiritualem accedamus papillam: imò verò majori desiderio, quasi lactentes pueri, gratiam spiritus fugamus. Unus sit nobis dolor, una coelestia, si hoc alimentum spirituali privamur. S. Chrysof. hom. 83. in Math. 26.

Ardenti cupiditate ad eum accedamus; manibusque in Crucis formam compositis Cru-

cifixi Corpus suscipiamus; atque & oculis, & labiis, & frontibus impositis, divini carbonis participes efficiamur: ut ignis desiderii in nobis insiti, assumptâ eâ, quæ ex carbone oritur, inflammatione, peccata nostra exurat, ac peccata nostra collustret; demusque operam, ut per divini ignis perceptionem inardescamus, Divique efficiamur. S. Joannes Damasc. lib. 4. cap. 14.

An non horam illam beatam dixerim, in qua divina Majestas inclinatur ad hominem; se illi communicat, ipsum pascit, & potat, non aliò cibo, quàm Corporis sui; neque potu aliò, quàm proprii sacri cruoris. S. Laurentius Just. l. in festo Corp. Chr.

Cum accedis ad calicem communionis sanguinis CHRISTI; ita affectus sis, quasi ex ipso latere bibas. Theophylactus in cap. 19. Joan.

Exempla.

S. Ida ex ardore divini amoris, & desiderio fumendæ Eucharistiæ, sæpius tempore Missæ copiosum sanguinem ex ore, & naribus, effudit. Communicatura cum aliis Religiosis dicebat ad unum ex illis: *eamus, & devoremus DEUM*; nesciens, quomodo desiderium suum erga Eucharistiam explicaret. Bollandus 13. Aprilis.

S. Lidwinæ præ desiderio Eucharistiæ, dies unus, quò carere cogebatur, sæpe unus annus videbatur. Bolland. 14. April.

S. Catharinæ Senensi erat tantum desiderium frequentius communicandi; ut nisi adimpleretur, durè pateretur corpus, & quasi deficeret. Bolland. 30. April. Quando cupiebat communicare, dicebat Confessario suo Raimundo: *Pater; ego esurio; propter DEum detis cibum animæ meæ.* Ib.

§. XXII.

Eucharistiam accede sine rancore, pacisum &c.

Motiva

Ex Veteri.

MElchisedech, qui panem, & vinum, obtulit. Gen. 14. 18. *Rex Salem*, id est, *pacis* interpretatur. Hinc tunc occurrit Abrahamo, quando ex fraterno amore Lothum ab hostibus defenderat. v. 15. non verò, quando rixa inter eos erat. Novarinus Agn. Euch.

Quid venistis ad me hominem, quem odistis, & expulistis à vobis? Gen. 26. 27. Dicebat Isaac ad injurias sibi. Fecit eis ergo convivium, & post cibum, & potum, surgentes manè juraverunt sibi mutuo. Applica Christo Eucharistico. Escob. t. 3. Colloq. Chr. l. 6. Obs. 1.

Pater Isaac filio Jacob non irascitur ob præceptam benedictionem; quia frumentò, & vinò, stabilivit eum. Gen. 27. v. 37. Erat hæc figura Eucharistiæ, teste Paschasio l. de Corp. & Sanguini. D. c. 12. In hac mera se prodit Christi pietas. Sylveira in Jo. 6. q. 20.

Inno.

Immolatis victimis in monte, vocavit fratres, ut caerens panem. Gen. 31. 54. Quia sciebat, sacrificium conjunctum cum reconciliatione maxime DEO placere, aliàs displicere. Paoletti D. 5. Pent.

Ponite panes. Gen. 43. 31. Ubique gratiosus Joseph, sed in convivio magis, multoque amplius jucundus. In convivio Joseph etiam venditoribus suis non negat negatam sibi germanitatem; in convivio non retinet injurias: extendit munificentiam, cibam inimicum, extinguit invidiam, sanat malevolentiam. Petrus Cellenti, l. de panib. c. 1.

Agnum & vicinum suum. Ex. 12. 4. Legalem agnum, Eucharistiae figuram, manducatum Hebraei, jubebantur vicinos advocare; nè scilicet aliquid ex eo remaneret; atque fraternus amor ita foveretur. Theodoretus q. 24. in Ex. Praecepti numerò sufficientes ad eum agni simul immolare Pascha; docens eos fraternam charitatem. Novarinus Agn. Euch.

Nec manna inter arma cecidit, inter tumultus, sed *per circuitum castrorum.* Ex. 16. 13.

Parasti in conspectu meo mensam. Pl. 22. 5. Euthymius addit, altaris: mensam praemiserat tanquam ovis esset. Novarinus Agn. Euch.

Filius tui, sicut novella olivarum, in circuitu mensae. Pl. 127. 3. Cur non sicut alterius arboris novellae? quia oliva pacis, & concordiae, Symbolum. Illi ergo rite sacrae mensae solennia celebrant, quos pax, & concordia adornat. Naxera in Jos. 18. §. 10.

Qui posuit fines tuos pacem, & adipe frumenti satiavit te. Pl. 147. 14. Ante Eucharistiam para pacem. Novarinus cit.

Introduxit me in cellam vinariam ordinavit in me charitatem. Cant. 2. 4. Per cellam vinariam intelligunt Gregorius Nyss. Paschalius, & alii, Eucharistiam. Novarinus cit.

Ex Novo.

Si offers munus tuum ad altare. Matth. 5. 23. Cur non prius acceptet Dominus oblationem factam, & postea remittat ad reconciliandum cum fratre? nam sacrificium imperfectum relinquere apud omnes nationes grave piaculum est. Quia in hoc negotio DEUS nullam dilationem patitur. S. Chrysost. hom. 16. O admirabilem benignitatem, atque ineffabilem erga homines amorem DEI! honorem suum despicit, dum in proximo charitatem requirit. Quid his verbis mitius esse possit? interrumpatur, inquit, cultus meus, ut tua charitas integretur. Sylveira hic q. 12.

Dominus non sum dignus. Matth. 8. 8. Observat Origenes, quod, cum plerique Christum domi suae habere expetierint, ut Regulus Jo. 4. 49. Simon Phariseus Luc. 7. 36. ad Zachaeum Luc. 19. 5. seipsum invitaverit; & Matthaeus convivium illi domi suae intruxit. Luc. 5. 29. Solus se excusavit Centurio. Cur hoc? respondet Origenes: miles sum gladio accinctus, sanguinem fundens, ad praelium

exiens; & ob hoc non sum dignus, ut intres sub tectum meum. Didacus Niss. ser. 6. post Cineres §. 4.

Cum facis convivium &c. Luc. 14. 13. Moraliter: cum facimus prandium, id est, cum ad orationes, aut celebrationes, accedimus, ut spiritualiter reficiamur, & de menta Domini communicemus; non solum oremus pro amicis, parentibus, cognatis; & pro divitibus, id est, justis, qui in charismatibus Spiritus S. abundant; sed etiam pro inimicis, & peccatoribus; qui verè, & infeliciter, pauperes sunt. Dionysius Carthus. hic.

Quis major est? qui recumbit, an qui ministrat? Luc. 22. 27. Videtur mihi, non obiter hujus recubitus, & ministerii meminisse; sed reducere eis in memoriam: quia de uno pane comeditis, & de uno calice bibistis; amicos, & unanimes una mensa fecerit. Quare ergo sapitis, quare tales non decent? Et neque ego uni quidem servivi, alteri autem non servivi; sed omnibus vobis. Omnes ergo unum, & idem sentiatis. Theophylactus hic.

Litigabant Judaei ad invicem. Jo. 6. 53. Litigabant itaque: quoniam panem concordiae non intelligebant, nec sumere volebant: nam qui manducant talem panem, non litigant ad invicem. V. Beda hic.

Salutate invicem in osculo sancto. 2. Cor. 13. 12. Solemne fuit primis Christianis, ut tum aliàs, tum praesertim in sacris conventibus ante S. Synaxim sese osculo, seu amico complexu, salutarent, dicentes: *pax tecum.* Erat hoc communicaturis reconciliationis, ac injuriae omnium remissa, puraeque charitatis, symbolum; ut docet S. Cyrillus Catech. 5.

Suscipite insitum verbum. Jacobi 1. 21. *Germen Domini in magnificentia & gloria.* If. 4. 2. Plinius l. 17. c. 14. de arborum insitione: facillimè coalescunt, quibus eadem corticis natura. Violenta enim res est, quoties humidis repugnant sicca, mollibus corticum duri. Sic Christus per Sacramentalem insitionem facillè coalescit, si in homine est mansuetudinis mollitudo. Incerto Auth.

Ex Patribus, & aliis.

Communio, & Synaxis, id est, collectio nominata. S. Dionysius Arcop. lib. de Eccl. hierarch. 3. c.

Sanctissima unius, ejusdemque panis, & calicis communis, pacis, ac tranquillitatis, plena communio &c. Divinum Synaxeos Sacramentum in unum redigit eos, qui ad se sanctè ducuntur. Id. ib. c. 3. parte 3.

Eucharistia vocatur ab Augustino tr. 26. in Jo. panis concordiae; quem si sumunt, non litigant. Legitur in Annalibus Servorum B. Mariae Cent. 2. l. 4. c. 13. B. Biuda vidua unicum filium, ab hostibus familiae interemptum, ferebat impatientissimè. Eorundem porro sicariorum truculentia effectum est, ut mater in convivio, fraudis ignara, appositum ei filii cor comederit. Mirum dictu! cibata filii corde mater cor illico immutavit; & restincta ira, postisq; odiis, non modò orbitatem suam patienter tulit; sed

sed etiam non multò post Sæculo renuntians, & adscripta ordini servorum, insigni sanctimonie laude exornatam vitam conclusit. Accipimus in Eucharistia cum reliquo corpore Cor ejusdem. Nunquid eò cibato mansuefimus, & omnem iram, odium, & similitatem, ponemus? Doultreman l. 1. c. 4. sect. 11.

O Sacramentum pietatis; ô signum unitatis! ô vinculum charitatis! Nam qui manducant talem panem, non litigant ad invicem, *quoniam unus panis, unum corpus, multi sumus.* 1. Cor. 10. 17. D. N. JESUS CHRISTUS corpus, & sanguinem suum nobis in eis reis commendavit, quæ ad unum aliquid rediguntur ex multis. Namque aliud in unum ex multis granis conficitur & confrat, aliud in unum ex multis acinis confluit. S. Augustinus tr. 26 in Jo.

Deinde clamat Dicitur: complectimini, & osculamini vos invicem; atque tunc mutuo nos osculo salutamus. Non hoc ita accipias, quasi osculum illud sit ejusmodi, quale in foro inter communes amicos esse consuevit: neque enim tale est. Hoc igitur osculum animas mutuo conciliat, & omnium malorum oblivionem illis spondet. Signum est hoc osculum reconciliationis animorum, universæque injuriarum memoria deletæ. S. Cyrillus Jerosol. Catech. 7. mytag.

Nullus leo, nulla sic vipera, viscera queunt humana laniare, ut hominis iracundia ferreis quibusdam unguibus universa confodiens. Quoniam igitur modò ab hac tam noxia peste fugiemus? si illam utique potionem bibamus, quæ intra nos vermes, serpentesque, mortificet. Et quodnam, inquires, istud est poculum? Pretiosus scilicet Christi sanguis; si cum fiducia sumatur: omnis enim hoc remediò morbus extinguitur. S. Chrysost. hom. 4. in Matth. 1.

Pacis Sacramentum est hoc Sacramentum. Id. hom. 51. in Matth. 14.

Ad hodiernum convivium qui solemnè frequentia convenistis, & cum Christi Discipulis in immolatione agni Pascha facere festinastis; sincerà, queso, & plena charitate pectora divinis exhibete mysteriis. Nulla sit in mente duplicitas, nec livoris libidine interior homo fuscetur. Agnum comesturus Agni innocenti in p. offerat; nec immaculatæ ovis membra lupinâ malignitate transfundat in vitæra. Habebit debitam cum proditore poenam, qui ad bonum malam attulit conscientiam. Denique Judas non sincerus, sed simulator accubuit; & post buccellam Christi, in eum diabolus introivit. Id. s. 1. de proditore &c.

Ad sanctum, ac terribile Sacrificium properas. Erubescet oblationis arcana; occisus propositus Christus est. Et cur occisus est, videamus: ut cœlestia pacificet, ut in terra reconciliet universa, ut amicum te constituat Angelorum, ut te societ habenti omnium potestatem. Animam suam pro te Dominus dedit; & tu inimicus conservo perduras? & cur hoc animo ad mensam pacis accedis? Id. serm. de prodit. Jud.

Hoc mysterium non à rapina tantum; verum & ab omni, vel tenui, inimicitia purum jubet esse

penitus: est enim pacis mysterium. Id. hom. 60. ad pop. Antioch.

Tantæ mensæ particeps fuisti: & cum omnium mansuetissimus esse, & Angelis par, deberes; omnium crudelissimus factus es. Sanguinem gustasti Dominicum; neque sic fratrem tuum agnoscis. Et quoniam dignus es venia? Id. in ep. 1. Corinth. c. 10. hom. 27.

Prædones falem eundem comedentes, prædones esse desinunt adversus eos, quorum convictu usi fuerunt; mensâ illorum mores immutante: ut, qui feris immaniores essent, eos ovibus mansuetiores reddat. Ipsi autem ejusmodi mensa, ac cibi, participes, adversum nos mutuo armamur. Id. hom. 8. in ep. ad Rom.

Si munera nostra absque pace offerre non possumus; quanto magis & Christi corpus accipere, S. Hieronym. ep. 62. ad Theophilum.

Sicut Baptismus dicitur Sacramentum Fidei, quæ est Fundamentum spiritualis vitæ; ita Eucharistia dicitur Sacramentum Charitatis, quæ est vinculum perfectionis. S. Thomas 3. p. q. 73. a. 1. ad 3.

Inter mulierem divitem, & pauperem, diuturna erat discordia. Pauper pacem petebat. Die Paschæ Sacerdos divitem publicè à Communionem repulit, quia inimicitia erat publica. Confessione coactâ fidem fecit pacem. Post missam pauper gratias agit de pace; cui illa superbe respondit: credis me reconciliatam? mallem potius pendere. Quæ statim nigrissima mortua concidit, & hostia gutture fractò exivit; tamque diu mansit in aère, donec patenâ à Sacerdote recepta, Misera in foveam, ut canis, projecta. Summa Prædic. Eucharistia.

§. XXIII.

Imitare, quod sumis.

Ex Veteri.

Decorticatas virgas ideò Jacob ovibus bibentibus objecit, ut natæ similem in se varietatem effigiarent. Gen. 30. 37. Eodem alio divinus Pastor sub Crucis, mortisque suæ memoria porrigit nobis potum vivifici calicis; ut similem in membris nostris mortificationem, Mundo, & vitii exhibeamus. Bæza l. 3. c. 8. §. 26.

Caput cum pedibus ejus vorabit. Ex. 12. 9. Pedes Agni vorare, est vestigia Humanitatis ejus amando, & imitando, perquirere. S. Gregorius hom. 22. in Evang.

Sanguis animalium vetitus. Levit. 7. 26. ne bestiarum mores cum sanguine attraherent. At modò jubet Sanguinem suum bibi Christus; ut vitam cœlestem suæ similem vivamus. Diez Conc. 1. in festo Corp. Chr.

Ex colligo duo ligna, ut ingrediar, & faciam illum mihi, & filio meo: ut comedamus, & moriamur. 3. Reg. 17. 12. O sanctitatis plena illatio! farinâ acceptâ duo ligna colligo, ut comedamus, & moriamur. Anfarinam duobus lignis præparatam sequitur mors necessariò? Theophanes apud Gretserum de Cruce tr. 2. orat. de Cruce. Ceterum farina, carnis Dominicæ, quâ nutritur, typum gestit. Duo